

Hvad er Lean?

Lean handler om at skabe mere værdi med færre ressourcer. Lean betyder "trimmet" og går ud på at øge produktiviteten gennem effektivisering. Nogen siger, at Lean er sund fornuft sat i system.

Systemet har rødder tilbage til Toyota fabrikkerne, der i 1960'erne undgik massefyringer ved at ændre produktionstankegangen til det, vi i dag betegner som Lean.

Lean er ikke et færdigt system, der kan indføres på én gang, men en løbende proces. Målet med Lean er i høj grad at skabe en kultur, hvor både ledere og medarbejdere konstant søger smartere måder at tilrettelægge arbejdet på.

5 Leanprincipper

Lean bygger på følgende 5 principper:

1. Forstå, hvad der skaber værdi.
2. Identificér de aktiviteter, der ikke skaber værdi, dvs. spild, og fjern straks de umiddelbare kilder til spild, mens der på længere sigt, i de næste skridt, 3, 4 og 5, arbejdes videre på at fjerne det resterende spild.
3. Skab flow i produktionen, sådan at produkterne flyder gennem processerne med færrest mulige stop og ansvarsskift.
4. Gør produktionen "trækstyret" således, at det altid er "kunden", der ud fra sine behov bestemmer, hvad der skal produceres og hvornår.
5. Gennemfør løbende forbedringer. Mobilisér hele organisationen og skab lyst og kompetencer til at gennemføre løbende forbedringer med udgangspunkt i 1, 2, 3 og 4. Placér ansvar og kompetence i organisationen, så der sikres overblik og forbedringer hele vejen - ikke kun af enkelte dele.

Man anvender udtrykket "Kaizen" om løbende forbedringer. Kaizen stammer fra japansk og betyder "forandring til det bedre".

Beskrivelse af spild og eksempler fra kvægbruget

Alle [Lean værktøjer](#) arbejder med at fjerne spild fra produktionen og der igennem at øge effektiviteten. I Lean arbejdes der med 8 spildtyper.

Der kan selvfølgelig være situationer, hvor det ikke er muligt at fjerne alt spild. Her arbejder Lean med forbedringer således, at man finder de bedste løsninger og får det bedste ud af det, der er muligt.

Overproduktion

Produktion af mere mælk, end kvoten tillader
Blanding af mere foder, end der er behov for
Produktion af mere grovfoder end eget behov og som ikke kan sælges til god pris.

Transport

Store maskiner til opgaver, der kunne klares med en mindre og billigere maskiner
Kørsel f.eks. til markstak
Dårlig logistik på bedriften, der giver mere kørsel end nødvendigt.

Ventetid

Luk for vandet, når karret er fyldt
Råmælk, først tilgængelig efter malkning
En medarbejder venter på hjælp fra en anden.

Overprocessere

Rengøring for rengøringens skyld
Traditioner frem for nye, mere effektive løsninger
Blanding af 5 forskellige foder læs, hvis 3 forskellige dækker dyrenes behov.

Lager

Overgemt foder, der skal kasseres
Penge bundet i for store partier af lagervarer
Optage lagerplads med varer, der ikke er behov for.

Fejl

For dårlig afdækning af ensilage
Uklarhed om en arbejdsprocedure resulterer i forskellige resultater
Døde dyr.

Bevægelse

Leder efter redskaber
Manuelt arbejder, hvor maskiner kan løse opgaven
Stige af og på traktoren for at køre gennem en port.

Udnyttet viden

Medarbejderne er ikke kun hænder, de har også viden, som kan gavne
Kursuserfaringer ikke kommer videre
Fordeling af arbejdsopgaver uden at tage højde for kompetencer.

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Promilleafgiftsfonden for landbrug